

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ

- 3.1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดขึ้นคนร้ายต่อประชาชน ตัวอย่างเช่น การวางเพลิง, การทำให้เกิดระเบิด
- 3.2 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตัวอย่างเช่น ทุกลอนลาม, คุกคามข่มขืน
- 3.3 ความผิดฐานก่อกวนเด็ก คนเจ็บป่วยหรือคนชรา
- 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.5 ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.6 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.7 ความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต
- 3.8 ความผิดฐานทำร้ายลูก
- 3.9 ความผิดฐานบุกรุก จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
**** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ ****

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
- ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความยุติธรรม ได้แก่

01 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

02 สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองทุนยุติธรรม

03 สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาชั้นสอบสวน

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

- เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี
- ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุด ในคดีนั้นว่าโจทก์จงรังพึงเป็นบิดาจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น เรือนจำและกักขังสถานทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ, สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
** จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง **

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย **500 บาท** (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กฎหมายกำหนด)
- ค่ารักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ **ไม่เกิน 50,000 บาท**
- ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ (ตามอัตราจ้างขั้นต่ำในจังหวัดที่ทำงาน)
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น **ไม่เกิน 30,000 บาท**

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน **100,000 บาท**
- ค่าจัดการศพ **20,000 บาท**
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- ค่าเสียหายอื่น **ไม่เกิน 40,000 บาท**

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำมายื่น

- หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
- สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- 👉 ค่าจ้างทนาย
- 👉 ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- 👉 ค่าธรรมเนียมศาล
- 👉 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพหุติกรรม
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ ภาระค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ ภาระหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง
หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา
หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ จากกองทุนยุติธรรม

ชั้นพนักงานสอบสวน

ชั้นพนักงานอัยการ

ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมนำเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด นิสัย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย
- 2 จำเลยที่ถูกติดตามคำพิพากษาเกินเวลาที่กำหนด
- 3 จำเลยที่ถูกขังในระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับคำตอบแทนตามกฎหมาย คำตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 4 กรณีอื่นๆตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ค่าเสียหายที่ได้รับการ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ **ไม่เกิน 20,000 บาท**
- ค่าขาดประโยชน์ระหว่างทำงานไม่ได้เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
- เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต **ไม่เกิน 100,000 บาท**
- ค่าจ้างนายความในชั้นสอบสวน **ไม่เกิน 5,000 บาท**
- เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 **** ยื่นคำขอภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดสิทธิฯ ****

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพหุตุการณ์
- ✓ ฐานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

03

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มี ฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้อง สงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระท าความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : วิจัย เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(ป.วิ.อ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้ต้องหานั้นเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่เขาจะกระทำความผิดจริงหรือไม่นั้น ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานั้นถือเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญฯได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ (รัฐธรรมนูญฯ ม.39)
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ ม.40 (3)(4)(7) ป.วิอาญา ม.130, 134 วรรคสาม)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(7), และ ป.วิอาญา ม.134/1)
- 4 สิทธิที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนเองถูกฟ้องคดี (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ป.วิอาญา ม.90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันเงินค้ำประกันคดีได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามกฎหมายและต้องแจ้งเหตุให้ทราบโดยเร็ว (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(7) และ ป.วิอาญา ม.106 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะออกธรรนคดีด้านการไม่ให้ประกันตัว (ป.วิอาญา ม.119 ทวิ)
- 8 สิทธิที่จะมีล่ามหรือล่ามภาษามือ กรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยหรือไม่ สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ (ป.วิอาญา ม.13 วรรคสองและวรรคสาม)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณี ที่เชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดี ได้ (ป.วิอาญา ม.14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือยังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงาน แจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและ สถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก (ป.วิ.อ.ม.7/1 วรรคแรก)
- 11 มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว (ป.วิ.อ.ม.7/1(1))
- 12 มีสิทธิให้ทนายความ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ เข้าฟังการสอบปากคำตนได้ ในชั้นสอบสวน (ป.วิ.อ.ม.7/1(2))
- 13 มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร (ป.วิ.อ.ม.7/1(3))
- 14 มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย (ป.วิ.อ.ม.7/1(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับโอกาสแก้ข้อหาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตน ได้ในชั้นสอบสวน (ป.วิ.อ.ม.134 วรรคสี่)
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ (ป.วิ.อ.ม.134/4(1))